

**MURAT
YAYINLARI**

**KAMU PERSONEL SEÇME SINAVI
ÖĞRETMENLİK ALAN BİLGİSİ TESTİ**

**DİN KÜLTÜRÜ VE
AHLAK BİLGİSİ**

**DENEME TG-9
ÇÖZÜM KİTAPÇIĞI**

Bu testlerin her hakkı saklıdır. Hangi amaçla olursa olsun, testlerin tamamının veya bir kısmının Merkezimizin yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğrafının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması ya da kullanılması yasaktır. Bu yasağa uymayanlar gerekli cezai sorumluluğu ve testlerin hazırlanmasındaki mali külfeti peşinen kabullenmiş sayılır.

ÇÖZÜMLER

1. **D** A, B, C ve E de verilen özellikler Mekki surelere aittir. Bakara sûresi hariç, içinde peygamberlerin ve geçmiş milletlerin kıssaları anlatılan, bazı istisnalar dışında, içinde “ey insanlar” ibaresi bulunup, “ey îmân edenler” ibaresi bulunmayan sûrelerin hepsi Mekkîdir. Muamelat hükümleri genel anlamda medeni sureler içerisinde yer alır.

MURAT YAYINLARI

2. **E** Kur’ân’ın Resûlullah hayatta iken bir cilt halinde toplanmamasının sebepleri şöyle sayılabilir:
1. Vahiy devam ediyor oluşu. Bu durumda bazı ayetlerin nesh edilme ihtimali vardı. Bu durumda Kur’ân’ın bir kitap haline getirilmesi birtakım karışıklıklara neden olabilirdi.
 2. Ayet ve sûrelerin nuzül tarihine göre sıralanmaması. Bazen, daha önce inen bir sureye, sonradan inen bazı âyetler ilave ediliyordu.
 3. Vahyin tamamlanmasıyla Hz. Peygamber’in vefatı arasındaki sürenin Kur’ân’ın bir cilt halinde toplanmasına yetecek kadar olmayışı. Âlimlerin çoğuna göre bu süre 9 gecedir.

MURAT YAYINLARI

3. **E** A, B, C ve D de surelerle ilgili olarak verilenler doğrudur. Kur’ân’ın sûrelere ayrılması içtihadî değil tevkîfidir, yani vahye dayanmaktadır. Bu hususta ihtilaf yoktur. Ancak sure tertibi (yeri) hususu ihtilaflıdır.

4. **C** A, B, D ve E de verilen bilgiler doğrudur. Burhâni te’vîl de hem naslarla aklın çelişmesi durumunda hem naslarda bilgi bulunmadığında hem de bilgileri içermekle beraber bu bilgilerin akla uygun düşüp düşmediği gibi hususlarda tek kriter olarak akli kabul etmektedir.

5. **E** Sahâbe Kur’ân’ı tefsir ederken bazı yöntem ve kaynaklara başvurmuştur. Bunları şöylece sıralamak mümkündür: 1. Kur’ân’ın Kur’ân’la tefsiri. 2. Kur’ân’ın Sünnetle tefsiri. 3. Şiirle istihsad etmek. 4. Yahudi ve Hıristiyan kültürleri. 5. Kendi içtihatları

6. **C** Özellikleri verilen sahâbi Abdullah b. Mes’ûd’dur. Hz. Ömer’in halifeliği zamanında da Kûfe kadılığını ve Beytül-mal idaresi görevini yürüten İbn Mes’ûd, söz konusu bu resmi vazifeleri yanında bir takım ilmî faaliyetlerde de bulunarak Kûfe tefsir ve fıkıh medresesinin temellerini atmıştır.

7. E A, B, C ve D de verilenler rivayet tefsirlerinin meşhur olanlarındandır. E de verilen eser akli ve re'y tefsiri de denilen dirayet tefsirlerinin önde gelenlerindedir.
8. C Şia, Kur'an'ın tümünün imamı hakkında varid olduğunu; Kur'an'ın sahabe tarafından tahrif edildiğini savunurlar. Ehl-i beyt dışında Hz. Peygamber'den gelen sahih haberleri uydurma nitelemesiyle kabul etmezler. İmâmet konusu dışındaki tüm itikâdî görüşler, Mutezile'yle paralellik arz etmektedir.
9. B Kur'an'ı ve İslâmî asılları tahrif, tebdil, tahrif etme, nasların üzerinde şüphe uyandırma, onları inkârâ yönelme, dini emirlere muhalefette bulunma faaliyetlerine "ilhad" ve bu faaliyetin içinde bulunanlara "mülhid" denir. Dini bozmaya yönelik yapılan tefsirlerle ilhadi tefsir denir.
10. C Kur'an'ı Keim'in değişik şekillerde okunması söz konusudur. Okuma tarzları çeşitli şekillerde isimlendirilmiştir. Kur'anı Kerimi yanlış okuma tarzlarından olan ter'id in anlamı şöyledir: Kıraat esnasında sesi titreterek okumaya ter'id denir. Bu okuyuş kuraldışı okuma olan herbeme içerisinde yer alır.
11. E Meddi munfasılın meddi caizdir. Vacip ya da farz olmadıktan sonra uzatmamak da hatalı okuyuşa girmez.
12. C Mevzu hadis, Hz. Peygamber söylemediği halde ona nisbet edilen sözlerdir. Hadislere zarar verecek faaliyette bulunanlara zındık adı verilmiştir. A, B, D ve E'de verilenler hadis uydurma sebeplerindedir.
13. E A, B, C ve D'de hadis ilmi ile ilgili verilenler doğrudur. İlk dönemlerde ilim denince hadis ilmi anlaşılmıştır. Hadis ilminin diğer ilimlerden ayrılması rivayet yanına aklın da devreye girmesi ile olmuştur. Bize ulaşan en eski usul kitabı İmam Şafî'nin Risale adlı eseridir. Günümüze ulaşan ilk müstakil hadis usulü eseri ise Ramburmuzî'nin "el-Muhaddisu'l-fasl" ardı eseridir. İbn Salah'ın "Ulumi'd-din" adlı eseri müteahhirun dönemi eserlerindedir.
14. B Tanımı verilen tür Müstedrek türüdür. Müstedrek ek, ilave anlamına gelir. Bu türün en tanınmış eseri Nisaburi'nin Müstedrek ale's-Sahihayn'ıdır. Müstahrec, esas aldıkları eserdeki rivayetleri, başka isnatlarını tespit etmek suretiyle kuvvetlendiren çalışmalardır. Etraf, hadisin başından bir bölümü verilip farklı senetleri zikredilen eserlerdir. Zevaid, herhangi bir hadis kitabının başka bir hadis eseriyle karıştırılıp birincisinin ikincisinden fazla olarak ihtiva ettiği hadisleri bir araya getiren eserlerdir. Et-Terğib ve't-Terhib, iyiliğe teşvik eden kötülükten sakındıran hadisleri bir araya getiren kitapların genel başlığıdır.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

15. A Verilen şartlar sahih hadisın şartlarıdır. Hadisler makbul olup olmamasına göre makbul, merdud (zayıf) ve mevzu olmak üzere üçe ayrılır. Sahih hadis makbul hadis çeşitlerindedir.

16. E Hadisler sıhhat açısından makbul, merdud ve mevzu olmak üzere üçe ayrılır. Sahih ve Hasen Hadisler makbul hadis içerisinde sayılırken, Mürsel, mu'dal, munkatı, muallel, müdelles, muzdarib, maklub, şazz, münker ve metruk hadisler merdud hadisler içerisinde sayılırlar.

17. A Verilen açıklamalar muallak hadise aittir. Ravileri zikretmeyen müellifin kendisidir ve zikretmediğini gizlemez. Müellif ya raviyi zayıf gördüğü için yahut da kitabın hacmini büyütmediği için raviyi atlar.

18. A B, C, D ve E de verilenler Mecellede yer alan külli kaidelerdendir. İztırar gayrin hakkını iptal etmez ilkesi "Meşakkat teysiri celb eder" külli kaidesinin alt kaidesidir.

19. B Verilen açıklama temettü haccına aittir. İki ayrı ihramla umre ve haccın yapılmasıdır. Arada ihramsız bir hayat vardır. Bu hacda Hanefilerde kurban vaciptir. Bedel haccı başkası yerine vekaleten yapılan hacdır.

20. A Verilen kavram havelan-i havlıdır. Yıllanma anlamına gelir. Fakihlerin çoğunluğu altın ve gümüş, ticaret malları ve hayvanlarda havelânü'l-havli şart koşar. Ancak yıl başında ticaret malı ve para varlığı nisab miktarına ulaşan mükellefin yıl ortasında elde ettiği mal ve paranın da üzerinden bir yıl geçmesi gerekmez. Toprak mahsullerinin zekâtı hasat mevsiminde ödeneceğinden onlarda havelânü'l-havli şartı bahis konusu değildir. Madenlerin zekâtı da elde edildikleri zaman ödenir.

21. C Muharrem ayında zaman zaman ve bilhassa dokuzuncu ve onuncu (âşûre) günü veya onuncu ve on birinci günü, recep ayının birinci günü, şaban ayının on beşinci günü, zilhicce ayının ilk dokuz ve bilhassa dokuzuncu günü (arefe), şevval ayında altı gün, kamerî takvime göre her ay üç gün ve özellikle de ayın on üç, on dört ve on beşinci günleri, (Eyyam-ı bîz) hafta içinde pazartesi ve perşembe günleri tutulan oruç sünnet/mendup oruçtur. Savm-ı visal iftarsız iki gün peşpeşe tutulan oruç olup mekruh oruçlardandır.

22. E Namazın müfsitleri namazı bozan durumlar demektir. A, B, C ve D de verilenler bunlardandır. Bunlar yanında Özürsüz olarak kıbleden başka bir yöne dönmek, kahkaha ile gülmek, (Abdesti de bozar.) bayılmak, delirmek, namazın farzlarından birini terk etmek de namazı bozar. E de verilen husus namazın müfsidi değil mekruhlarındandır.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

23. A İbadet, dini içerikli ve düzenli yapılan davranış biçimleridir. Bunlara "ibadât-ı mersume" yani şekle bağlı ve sistematik ibadetler de denir. Namaz, oruç, zekat gibi ibadetler bu türdendir.

24. E Zihar Keffâreti: Bir câhiliye âdeti olan zihar sırt anlamına gelmektedir. Eşinden ayrılmak isteyen koca karısına "sen bana annemin sırtı gibisin" diyerek onunla cinsel münasebete son verdiğini ilan edip onu boşar. Kur'an bu davranışın çirkin olduğunu ve boşanmanın geçerli olmadığını söyler ancak cezasız da bırakmaz. Ziharın keffâreti üç şekilde ödenir. Önce köle azad etme, yapılamıyorsa iki kamerî ay ard arda oruç tutma buna da güç yetirilemiyorsa altmış fakiri sabahlı akşamı doyurmaktır. Bunlardan birini yerine getiren kişi eşi ile beraber olabilir.

25. D Haram, özündeki veya vafındaki kötülük sebebiyle kesin delille ve açık bir ifadeyle yapılmaması istenen fiillerdir. Haramda üç unsur önemlidir. Haram kılma-ya "tahrîm", haramlık durumuna "hurmet", haram kılınan şeye de "haram" adı verilir. Bunlarla birlikte muharram, hazr, mahzûr, memnû ve menhiyyun anı terimleri de haram terimi yerine kullanılır. Hill, mübah kavramları helal için kullanılan kavramlardır.

26. C Tarihte külli ilim olarak Kelam ilmi, İslami ilimlerin en önemlisi olarak nitelendirilmiştir. Bu bağlamda da çeşitli isimlendirmelerle isimlendirilmiştir. Bu isimler, Akaid, Fıkhu'l-ekber, Tevhid ve sıfatlar ilmi, Nazar ve istidlal ilmi, Kelam ve Usulu'd-din'dir.

Akaid; akîde kelimesinin çoğuludur. Akîde, gönül-den bağlanan, kesinlikle karar verilen, düğümlenmişcesine sağlam şekilde katiyetle inanılan şey, itikad ve iman demektir. O halde İslâm akâidi, İslâm dininde kesinlikle inanılan hususlar anlamına gelir ki bunlara iman esasları adı verilir. Akâid ilmi iman esaslarını konu edinen ilmin adıdır.

Fıkhu'l-ekber; Kelâm ilmi için kullanılan ilk isimlerden olan bu adlandırmayı Hanefî mezhebinin büyük imamı; İmam Azam Ebû Hanîfe yapmış ve bu sahada yazdığı eserine el-Fıkhu'l-ekber (en büyük fıkıh) adını vermiştir.

Tevhid ve sıfatlar ilmi; Bu isim kelâm ilmine konusu itibariyle verilmiştir. Çünkü Allah'ın sıfatları ve tevhîd bu ilmin en önemli, en meşhur ve en şerefli konusudur.

Nazar ve istidlal ilmi; Eşya hakkında düşünme ve bu yolla, henüz bilgisine ulaşamamış şeylerin bilgisine ulaşmak amacıyla zihinde önceden var olan bilgileri düzenlemek, bir araya getirmek ve böylece bir sonuca ulaşmak çabasına nazar ve istidlal denir. Kelâm ilmi, ele aldığı problemlerin çözümünde metot itibariyle tefekkürü, düşünmeyi ve akıl yürütmeyi esas aldığı için bu isimle adlandırılmıştır. Bundan dolayı kelâm ilmiyle ilgili eserlerde, nazar ve istidlalin temelini oluşturan, onun ilkelerini belirleyen bilgi problemi, bilgi edinme yolları ve bilginin kaynağı gibi konulara giriş mahiyetinde yer verilmiştir.

27. D İslam coğrafyasının genişlemesiyle birlikte birçok kelami tartışma ortaya çıkmıştır. Bu tartışmalardan biri de kaderin olup olmadığı, Yüce Allah'ın ezelde kullarının fiillerini belirleyip belirlemediği konusudur. Bu konu temelde Emevilerin kader konusundaki politikaları nedeniyle ortaya çıkmıştır. Çünkü Emevi yönetimi iktidarını sağlamlaştırmak için işledikleri suçların sorumluluğunu kadere atarak sorumluluktan kurtulmaya çalışmıştır. Emeviler döneminde yaşayan Ma'bed el-Cüheni ile Gaylan ed-Dımaşki Emevilerin kader konusundaki bu düşüncelerine karşı çıkmış ve insanın kendi fiillerinin yaratıcısı olduğunu savunmuştur. Kaderin olmadığını ve insanın kendi fiillerinin yaratıcısı olduğunu savunan ekol Kaderiyye'dir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

28. A Zafer Öğretmen'in anlattıklarına dikkat edilirse varlık ve olayların bir yokluğun ardından yaratılmasından bahsetmekte ve bu durumun bir yaratıcısının bulunmasını zorunlu kıldığını söylemektedir.

Yokluktan varlığa çıkmak ibaresi "sonradan yaratılma" olarak isimlendirilir ki bu "Hudus" delilidir.

İmkân delili, Tanrı'yı zorunlu varlık olarak görürken evreni Tanrı'nın mümkün kıldığı varlıklar bütünü olarak değerlendirir.

Temanü delili, Evrende Tanrı'dan başka bir Tanrı'nın bulunmasına Tanrı'nın izin vermemesi şeklindeki delildir.

Gaye ve Nizam delili, evrendeki her şeyin bir amaç ve gaye ile yaratılması ile evrendeki her şeyde mükemmel bir düzenin bulunması üzerine kurulu bir delildir.

Fitrat delili ise Tanrı'nın varlığının insanların doğuşunda içlerinde bulunduğunu savı üzerine kurulu delildir.

29. B Yüce Allah'ın vahiy gelmese bile insanlar tarafından akıl ile bulmasının vacip olduğunu söyleyen, Yüce Allah'ın zati ve sübûti sıfatlarının bulunduğunu söyleyen ve haberi sıfatların (yed, vech v.b) te'vil edilmesi gerektiğini söyleyen mezhep Matüridilik'tir.

30. D Allah'ın ahirette görülmesi meselesi "Ru'yetullah" kelimciler arasında tartışma konuları arasında yer almıştır. Bu konuda Eş'arilik, Matüridilik ve Selefilik yani ehl-i sünnet çizgisi ortak görüş beyan etmiş ve Yüce Allah'ın ahiret hayatında görülebileceğini savunmuştur. Mu'tezile, Şia, Haricilik gibi akımlar ise Allah'ın ahirette görülemeyeceğini savunmuştur.

31. E Hissi mucizeler, evrendeki fiziksel kuralların geçici olarak devre dışı kalmasıdır. Hz. Salih'in kayaların arasından deve çıkarması, Hz. İsa'nın ölüleri diriltmesi, Hz. Yakup'un Hz. Yusuf'un gömleğini yüzüne sürdükten sonra gözlerinin iyileşmesi ve Hz. Musa'nın Kızıldeniz'i ikiye yarması bu tür mucizeler arasında yer alır.

Akli mucizeler, insanların akıl yürütme gücüne hitap eden ve onları akıf kanıtlarla baş başa bırakan gerçeklerden oluşur. Peygamberlerin güvenilir, doğru sözlü, güzel ahlâk sahibi, merhametli olmaları, iyiliği emredip kötülükten sakındırmaları, ilâhî mesajı bizzat uygulayıp insanlara örnek teşkil etmeleri, öğretilerinin erdemli bir toplum için vazgeçilemez ilkeler konumunda bulunması, tebliğ ettikleri vahiy ürünü metnin lafız ve muhteva bakımından erişilmez bir üstünlük taşıması gibi hususlar bu türün kapsamına girer.

Haberî mucizeler, Peygamberlerin doğrudan Allah'tan veya melek aracılığıyla aldıkları vahiylerle dayanarak verdikleri haberlerden oluşur. Hz. İsa'nın insanların evlerinde ne yediklerini ve ne sakladıklarını haber vermesi, Hz. Peygamber'in geçmiş peygamberlerle kavimleri arasında geçen olayları ve bu olaylarda cereyan eden konuşmaları ayrıntılı olarak bilip bunları Ehl-i kitap âlimlerinin yanında nakletmesi bu tür mucizelerdendir.

32. A **İhanet:** İlahlık veya peygamberlik iddiasında bulunan bir kimsenin elinde bu misyonunu yalanlayan hârikulâde bir olay meydana gelmesi anlamında kelâm terimi.

Maunet: Herhangi bir mümine yardımcı olmak üzere Allah tarafından yaratılan olağan üstü durumlar anlamında terim

İrhas: Nübüvvetle görevlendirilmeden önce peygamberlerden sâdir olan hârikulâde olaylar anlamında kelâm terimi.

Keramet: Velflerden zuhur eden olağan üstü hal.

İstidraç: İlahlık ve peygamberlik iddiasındaki kişinin azgınlığının artması için ona çeşitli şekillerde nimetler ve imkânlar sunulmasıdır.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

33. C Güney Arabistan'da kurulan, savaşçı karakterleri nedeniyle bölgede birçok yeri hâkimiyeti altına alan, Yahudiliği kabul ederek Hıristiyanları Yahudiliği zorla kabul etmeye zorlayarak kabul etmeyenleri "UHDUD" adı verilen ateş çukurlarına atan ve yaptıkları bu olayın Buruc suresinde kınandığı topluluk HİMYERİLER'dir.

34. B Arap Yarımadası'nda ticareti yaygınlaştırmak ve ekonomik hayatı canlandırmak için çeşitli zamanlarda panayırlar düzenlenirdi. Bunların en meşhuru ve uluslar arası mahiyet taşıyan UKAZ panayırdır. Nitekim Hz. Hatice'nin kervanı ile Hz. Muhammed bu panayıra katılmış ve burada meşhur hanif ve edip olan Kus bin Saide'yi dinlemiştir.

35. D Bedir Gazvesi'nden önce birer ay arayla meydana gelen ilk üç seriye, şunlardır: 1- Hicretin birinci yılı ramazan ayında (Mart 623), yani hicretten yedi ay sonra Hz. Hamza kumandasında yapılan Sifülbahr seferi. 2- Yine aynı yılın şevval ayında Ubeyde b. Hâris'in komutasındaki bir süvarî birliği tarafından gerçekleştirilen Râbiğ seferi. 3- Bundan bir ay sonra Zilkade ayında Sa'd b. Ebû Vakkâs başkanlığında düzenlenen Harrâr seferidir. 4- Hicretin ikinci yılı recep ayında Abdullah b. Cahş komutasında düzenlenen Batn-ı Nahle seriyesi

Bedir Savaşı'ndan önce tertiplenen gazveler, Ebvâ, Buvât, Bedru'l-Ülâ ve Zü'l-Uşeyre'dir.

36. E Karkaratülküdr Gazvesi; H.3. yılın başında Muharrem ayında Bedir Gazvesi'nden sonra Hz. Peygamber

Süleym ve Gatafân kabilelerinin Medine'ye hücum etmek istediklerine dair haber aldı. İki yüz kişilik bir kuvvetle "Karkaratülküdr" adlı yere kadar gitti. Fakat müşrikler çarpışmayı göze alamadan kaçtılar. Müslümanlar herhangi bir tuzağa düşmeden Medine'ye döndüler.

Zû Emer Gazvesi; Karkaratülküdr Gazvesi'nden iki ay kadar sonra Hz. Peygamber, Gatafan kabilesinin Muharrib ve Sa'lebe kollarının Zûemer denilen yerde toplanıp Medine çevresini yağmalamaya hazırlandığını öğrendi. H.3. yılın Rebîülevvel ayında dört yüz elli kişilik ordu ile onların baskınına engel olmak üzere harekete geçti. Fakat müşrikler korkuya kapılarak kaçıp dağlara sığındılar.

Bahrân Gazvesi; Zû Emer'den iki ay sonra Hz. Peygamber, Medine'ye iki yüz km. uzaklıkta bulunan Bahrân (Buhrân)'da Süleym kabilesinin Müslümanlara karşı asker topladığını öğrendi (Cemâziyelevvel 3/Kasım 624). Onlara karşı üç yüz sahabbe ile harekete geçti. Bunu duyan Süleymoğulları kaçtılar. Hz. Peygamber düşmanla karşılaşmadı; on gün süren seferden sonra Medine'ye döndü.

Karede Seriyesi; H.3 yılda (Cemâziyelâhir 3/Kasım 624) Mekkeliler Suriye kervan yolunu değiştirdi. Müşriklerin bir kervan ile Karede mevkiinden geçeceğini öğrenen Hz. Muhammed, Zeyd bin Harise komutasında bir birlik göndererek müşriklerin bu kervanına saldırı düzenletti. Zeyd b. Hârise Necid'de bulunan Karede mevkiinde kervanı ele geçirerek Medine'ye getirdi. Hz. Peygamber kervanın mallarını ganimet statüsüne tabi tuttu.

Katan Seriyesi; Medine'nin kuzeyinde yaşayan Esed kabilesi Uhud Savaşı'ndan sonra bu savaşta güç kaybına uğradığını düşündükleri Müslümanlara karşı ani bir baskın yapmaya ve Medine'yi yağmalamaya karar verdi. Bu kabileyi böyle bir hareket için, daha sonra peygamberlik iddiasında bulunacak olan Tuleyha b. Huveylid ile kardeşi Seleme kışkırtmışlardı. Durumdan haberdar olan Hz. Peygamber onlara karşı Uhud savaşı'ndan üç ay kadar sonra 4. yılın Muharrem ayında (Haziran 625) Ebû Seleme başkanlığında 150 kişilik bir kuvvet gönderdi. İslâm birliği Esed kabilesinin suyunun bulunduğu Katan'a kadar ilerledi. Sonunda Tuleyha'nın adamları toplanmaya dahi fırsat bulamadan etkisiz hale getirilip dağıtıldılar.

37. A Sasani İmparatorluğu çok güçlü olduğu için Hz. Ömer Dönemi'nde Sasanilerle birden fazla savaş yapılmıştır. Köprü, Kadisiye, Celula ve Nuheyla öncü savaşlar olmuş, Nihavend Savaşı ile Sasani İmparatorluğu bir daha tarih sahnesine çıkmamak üzere tarihten silinmiştir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

38. C Endülüs (İspanya) bölgesinde hakim olan vizigotlarla mücadele ederek Endülüs'ü fetheden kişi Tarık bin Ziyad'dır. Onun fethinden sonra I. Abdurrahman bölgenin valisi Yusuf el-Fihri ile Musarra Savaşı'na yapmış ve 756 yılında Endülüs Emevi devletini kurmuştur. Bu devletin resmi mezhebi Malikilik olmuş ve bu dönemde felsefeye ilgi artmıştır. Dönemin önemli batı filozofları bu dönemde ortaya çıkmıştır.

41. E Arabistan Yarımadası'nda Osmanlı'nın siyasi olarak dağılma döneminde olduğu zor bir zamanda siyasi otorite boşluğunu kullanan, Arap milliyetçiliğini körükleyerek bedevi karakterle birlikte isyan çıkaran ve bidat olarak nitelediği davranışları yapanları müşrik ilan eden akım VEHHABİLİK'tir.

MURAT YAYINLARI

39. B Mu'tezile mezhebinin muhalifleri Mu'tezile'yi karalamak için;

Kaderiyye: kul kendi iradi fiillerini yaratır deyip kaderi reddettikleri için verilen isim.

Muattıla: Allah'a bazı kadim sıfatları nispet etmekten kaçındıkları için verilen isim.

Cehmiyye: Cehm b. Safvan'dan etkilendikleri için verilen isim.

Vaîdiyye: tövbe etmeden ölenlerin bağışlanmayacağını söyledikleri için verilen isim.

Seneviyye-Mecusiyye: "Allah şerri yaratmaz" dedikleri için verilen isim.

Mu'tezile bu isimlendirmeleri reddetmiş ve kendisi için ashâbü'l-adl ve't-tevhîd, adliyye, ehl-i adl, ehlu'l-hak, el-fırkatü'n-nâciye gibi isimler kullanmıştır.

42. B Tanrı'nın normal şekilde tanınmayacağını bu yüzden insanlara kendisini tanıtmak için bir bedende kendisini gösterdiğini savunan ve son tecelli halinin Fatımi halifesi Hakim Bi-emrillah olduğunu söyleyerek kutsal metin olarak Resailü'l-Hikme ve Hikmetü'ş-Şerife'yi kabul eden, toplumda bilgili din adamlarına Ukkal, bilgisiz halka ise Cuhhal adını veren akım DÜRZİLİK'tir.

MURAT YAYINLARI

40. A **Hulul:** İlahi ruhun Hz. Peygamber'e, ondan da Hz. Ali ve evlatlarına intikal etmesi

Bedâ: Allah'ın bir şeyi iyi olarak bilmişken aksinin zuhur etmesi (Levh-i mahfuzda yazılanı değiştirmesi)

Rec'at: Bir kısım imamın ölmeyip gözden kaybolduğu ancak daha sonra tekrar döneceği

43. A Verilen açıklama manzumeye aittir. Osmanlı şehirlerinde ve kasabalarında cami merkez olmak üzere birbirine bağlı yapılar topluluğuna külliye (manzûme) denir. Bunların ana yollar üzerinde olanlarına menzil külliyeleri adı verilir. Arapça küll kelimesi bütün, toplu mânalarına gelmektedir.

44. D Neo-klasik üslûp denilen dönemde İstanbul'da Nusretiye, Selimiye, Hırka-i Şerif, Dolmabahçe ve Beylerbeyi sarayları gibi binalar yapılmıştır. Eski Saray Fatih zamanında yapılmış saraylardandır. Topkapı Sarayı yapılıncaya Eski Saray sadece eski valide sultanlara ve onların hizmetkârlarına ayrılmıştır. Süleymaniye Külliyesi'nin yapılabilmesi için bu sarayın bahçelerinin bir kısmı işgal edilmiştir. Bugün Eski Saray'dan bir iz kalmamıştır.

47. D Gazzali ve İbn Rüşd dışında da birçok kimse tehafüt yazmıştır. Gazzâlî'den sonra gelen Fahreddin Razi, felsefe ile kelâmı birleştirmiştir. Fahreddin Razi'den sonra bu konularla doğrudan ilgilenenler, Sultan Fatih'in görevlendirdiği, Hocaşâde ve Ali Tûsi'dir. İbn Bacce'nin tehafüte dair bir eseri yoktur.

MURAT YAYINLARI

45. E Kur'an'ın cem'i Hz. Ebu Bekir Döneminde, İstinsahı Hz. Ömer Döneminde, nokta şeklinde harekelemesi Ebu'l-Esved ed-Düeli tarafından, noktalanması Nasır b. Asım ve Yahya b. Yamer tarafından, bugünkü haline getirilmesi ise Halil b. Ahmed tarafından yapılmıştır.

48. A Meşşailere göre peygamberlik kurumu toplum için zorunludur. Peygamberler ahlâki liderlik görevindedirler. İnsanlara erdemli fiil ve davranışlar peygamberlerce öğretilir. Yüce Allah insanları vahiyle desteklemiştir. Meşşâi filozoflar peygamberliğin imkanını da açıklarlar. Vahyin gerçekleşme sürecini ittisal (İnsan akli ile faal akıl arasındaki ilişki) teorisiyle izah ederler.

MURAT YAYINLARI

46. A Farabi 10. yy. da Türkistan'da yetişmiş Türk bilginidir. Hâceevvel kabul edilen Aristo'dan sonra hâcesâni ünvanını almıştır. En önemli eseri Kitabü'l-Musikidir. Farabi birçok ilim dalında çalışarak Doğu'nun Aristo'su ünvanını almıştır.

49. D Verilen özellikler Moonculuğa aittir. Kurucusu Kuzey Kore doğumlu (1920) Sun Myung Moon olup resmi isimleri Birleşik Kilise'dir (Unification Church). Moon'un dini yaklaşımı Kitab-ı Mukaddes'in yeni bir yorumudur. Bu yorum üç temel sürece dayanır: İnsanın yaratılışı, yaratılış amacından uzaklaşması, tekrar yaratılış konumuna döndürülerek kurtuluşa ermesi.

50. D I, II ve III de verilenler yanında dini hayat ve grupların çeşitli şekillere bürünmelerinde toplumsal güçlerin oynadıkları roller; yaş, cinsiyet, eğitim, servet, sosyal statü ve prestije göre bölünmesinin din üzerinde veya herhangi bir grubun dine duyduğu ilgi üzerindeki etkileri; sosyal grupların birleşip bütünleşmesi veya parçalanıp bölünmesi ve dağılmasında dinin rolü gibi konular din sosyolojisinin araştırma konularındandır. Din sosyolojisi dinin doğru ve yanlışlığını ortaya koymaz.

MURAT YAYINLARI

53. D Verilen teori Elkind Teorisidir. D. Elkind, genel psikolojik gelişim süreçleri içinde meydana gelen değişimleri dikkate alarak çocukluk dönemi dinî gelişiminde gözlemlenen karakteristik özellikleri belirleyerek, Piaget teorisini ilk olarak dinî gelişime uygulamış ve bu konuda önemli teorilerden birini geliştirmiştir. Elkind, bebeklikten ergenlik dönemine kadar dinî gelişimle ilgili aynı zamanda kendiliğinden ortaya çıkan dört bilişsel ihtiyaca karşılık gelen dört aşama teklif etmiştir. Bu aşamaların her birinde dinin farklı bir yönü bu ihtiyaçları karşılamakta ve bu şekilde dinî sistem bireyin zihninde adım adım daha karmaşık bir hale gelmektedir.

51. A Verilen eser İbn Sina'ya aittir. İbn-i Sina, bilinen beş dış duyunun yanında beş de iç duyu olduğunu iddia etmiş, rüya ve vahy psikolojisi ile ilgili görüşleri geliştirmiş, ölüm kaygısı ve stres konusunda da çalışmıştır. O, bu konularla ilgili çeşitli eserler kaleme almış; "Risâle fî def'i gami'l-mevt", yani 'Ölüm Korkusundan Kurtuluş'; "es-Salâtü ve mâhiyetühâ", yani 'Namaz ve Mahiyeti' ve özgün görüşler ortaya koymuştur.

54. D Çocukların eğitimi amacıyla genellikle mescitlerin yanında, mütevazı biçimde inşa edilen küttâblar, daha sonraki dönemlerde mektep, sıbyan mektebi, taş mektep veya mahalle mektebi gibi adlarla varlıklarını sürdürmüşlerdir. Zaman içerisinde yaygınlaşan bu kurumların, mescitlerin dışında bulunmasının en önemli sebebi, çocukların cami temizliğine gereken özeni gösteremeyeceği endişesidir. Osmanlıda sıbyan mektepleri için mektebhane, Daru't-ta'lim, mahalle mektebi ve küttab ismi verilmiştir. Medreseler üst seviye eğitim kurumlarıdır.

MURAT YAYINLARI

52. C Araştırmacı dindarlık yönelimini ilave eden Batso – Ventis'tir. Din ne amaç ne de araçtır. Din araştırma olarak algılanır. Daha çok bilim adamı ve entellektüel kimselerde görülür. Sorgulayıcı ve araştırmacıdır.

55. E Strateji, bir amacı gerçekleştirmek için işe koşulan yöntem, teknik ve taktiklerin bütünüdür ifade eden bir kavramdır. Eğitim durumlarının düzenlenmesi, yüzlerce araç-gereç ve onlarca yöntem ya da tekniğin değişik biçimlerde bileşenlerine göre yapılabilir. Sunuş yoluyla öğretim stratejisi, buluş yoluyla öğretim stratejisi ve araştırma yoluyla öğretim stratejisi insanlık tarihi boyunca başvurulan belli başlı öğretim stratejilerindedir. Soru-cevap öğretim yöntemidir, öğretim stratejisi değildir.

56. A Sovyetler Birliği din eğitimini yasaklayan ülkeler arasında yer almıştır.

60. D Verilen bilgiler dini dışlayıcılıkla ilgilidir. Dışlayıcılığın temel tezleri arasındaki en önemli özelliği, tek bir dini mutlak kabul edip ötekileri doğruluk ve kurtarıcılık alanından dışlamasıdır. Bu anlayışa göre, kurtuluşu tek bir din sağlar, “öteki dinler” terk edilmelidir.

57. B Verilen bilgiler sayentolojiye aittir. Dini terapiyi esas alan ve Mesihçi bir mezhep olan Sayentoloji, L. Ran Hubbard’ın sözde ilhamlarına dayanır. İnsan hayatında doğaüstü olayların büyük bir rol oynadığı ve insanların fizik ötesi alemle ilişki kurması gerektiği kabul edilir. Bu anlamda sayentolojistler için manevi bilginin anlam ve değeri çok yüksektir. Bununla beraber Sayentoloji, geleneksel dinlerle ve geleneksel din kavramı ile çatışma halindedir. Dolayısıyla Sayentoloji’nin dini inanç ve pratikleri herhangi bir Tanrı konusuna odaklanmaz. Aksine Sayentoloji, bütün taraftarlarının Tanrısal bir potansiyel e sahip olduğunu öne sürmektedir.

MURAT YAYINLARI

61. A Verilen açıklama Mantıksal pozitivizme aittir. Mantıksal pozitivizmin ayırıcı niteliği dinsel ve metafiziksel ifadeleri ‘anlamsız’ bulmasıdır. Bir mantıksal pozitivist ‘Tanrı vardır’ şeklindeki bir önermeyi geleneksel ateizmden farklı olarak ‘yanlış’ bulmak yerine ‘anlamsız’ bulur. Böyle bir önermeyi ‘anlamsız’ kılan ise onun duyu tecrübesi yoluyla ne doğrulanabilmesi ne de yanlışlanabilmesidir. Aynı şekilde mantıksal bir pozitivistte göre ‘Tanrı yoktur’ önermesi de duyu tecrübesiyle doğrulanamadığından anlamsızdır.

58. A Verilen açıklama Henoteizm’e aittir. Teizm, tanrı ya da tanrıların doğaüstü üstün güçler olarak algılandığı geleneklerdir. Dualist ya da iki tanrı dinler genellikle iyi ve kötü dualisti çerçevesinde bir iyilik bir de kötülük tanrısının varlığını kabul ederler.

62. B A, C, D ve E de verilenler yaygın din eğitiminin işlevlerindedir. Yaygın din eğitiminin okulların müfredatının tespitinde teknik destek vermek gibi bir işlevi ve kabiliyeti yoktur.

MURAT YAYINLARI

59. D I, II ve III de verilenler Hinduizm’e dair doğru bilgilerdir. Hinduizm, kast sistemini uygulayan ve savunan bir dindir. Kast sistemine karşı olarak Sihizm, Budizm ve Caynizm doğmuştur.

63. A “Hareket-i Altmışlı” medreseleri Kanunî ve sonrasında eğitim veren medreselerdendir.

64. A “Kültürümüzde Ramazan ve oruçla ilgili gelenekleri tanıyın.” Mukabele okuma, mahya, hırka-i şerif ziyareti, diş kirası, tekne orucu gibi konulara yer verilir. Ramazan ve oruçla ilgili örneklerde çocuk diline yerleşmiş ifadelerin yer verilmesine özen gösterilir.

67. C İşbirlikli bir süreçte öğrencilerin bir konu hakkında önce bireysel düşünmeleri daha sonra bir arkadaşları ile eşleşmeleri ve bu konuyu kendi aralarında tartışarak fikirlerini sınıfla paylaşması düşün – eşleş – paylaş tekniği ile açıklanır.

MURAT YAYINLARI

65. C Din kültürü ve ahlak bilgisi dersinde öğretmenin “İletişim ve konuşma adabına uygun davranır.” Kazanımına uygun olarak öğrendikleri konunun nerede işlerine yarayacağını açıklaması bir güdüleme etkinliğidir.

68. E Alma basamağında; bireyin bir durumu fark etmesi söz konusudur. Analiz basamağında öğrencilerin irdeleme, sorgulama ya da ayırıştırma yapmaları söz konusudur. Bu sayede öğrencilerde alma ve analiz basamağına yönelik bir etkinlik düzenlenmesi beklenmektedir.

66. E “Dini öğrenme”, yaklaşımında öğretmenlerin o dine inanan kimseler olması beklenir ve öğretimin amacı öğrencilerin dine inanmaları ya da dinle bağlarının güçlendirilmesidir. Bu yaklaşımda genel olarak öğretim programını ve metotlarını, çoğunlukla insani norm ve değerlerin hâkim olduğu hissedilen eğitim sisteminden daha çok belirli dini gruplar kontrol eder. Ancak, güçlü din karşıtı seküler hareketlerin bulunduğu durumlarda bir kimse, sempatik olmayan bir sekülerliğe maruz kalmaktan daha çok kendi eğitiminin din tarafından kontrol edilmesine istek ve ihtiyaç hissedebilir. Bu nedenle dini öğrenme, öğrencilerin kendi dinlerinin asıl olduğunu ve bu dine uygun yaşamak gerektiğini öğrenmeleridir.

69. B Anlamli öğrenme, bilişsel sürecin de desteklenmesiyle birlikte öğrencilerde kalıcı, verimli ve günlük yaşamla ilişkilendirilebilecekleri bilgilerin kazandırılmasında etkilidir. Öğrenmenin sorumluluğunun alınması önemlidir. Bu süreçte öğrencilere kısa sürede bilgilerin kazandırılması çağdaş öğrenme sürecine uygun değildir.

MURAT YAYINLARI

70. E “Ey iman edenler! Allah’a karşı gelmekten sakının ve her zaman doğru ve yerinde söz söyleyin.” Ayetinin tefsiri ile ilgili açıklama şu şekildedir; mü’minler, hem Peygamberimiz (s.a.s.) ile alakalı hususlarda hem de her zaman, zemin ve durumda Allah’tan korkmalı, O’nun emirlerine karşı gelmekten sakınmalı, dedikulara kanmadan doğru olanı öğrenip söylemelidirler. Bu iki vasıf, İslâmî ahlâk ve faziletin temelidirler. Bunlara dikkat edenlere Cenâb-ı Hak, işlerinin düzeleceğini ve günahlarının affedileceğini müjdelemektedir. Yani onlar hem dünya huzur ve mutluluğuna, hem de âhiret saadetine ereceklerdir. Zâten bir kulun erişebileceği en büyük başarı da bu olmalıdır. Nitekim Efendimiz (a.s.) şöyle buyurmuştur: -Bana şu altı şey hakkında söz verin, ben de size cennet için kefil olayım: -Konuştuğunuz zaman doğru konuşun! - Vatte bulunduğunuz zaman yerine getirin!

MURAT YAYINLARI

71. B “Değer Açıklama”da öğrencilere kendi değerlerinin farkına varması için yardımda bulunulmaktadır. Bu tekniğin altında yatan varsayım bireylerin kendi değerlerini açık bir şekilde anlayamayacaklarıdır. Değer açıklama yaklaşımı, öğrencilere yardım ederek kendi değer sistemlerini kurmalarına yardımcı olur. Bu yaklaşım değerlerin içeriğinden çok değerlerin oluşma süreciyle ilgilenmiştir.

72. B Sorunun cevabı Hayatilik / yaşama yakınlıktır, çünkü burada öğretim etkinliklerinin öğrencilerin ilgi ve gereksinimlerini karşılamaya uygunluğu ve yaşamı ilgilendiren konuları kapsayabilme gücüyle ilişkilidir. Öğrenci öğreneceği bilgi ve beceriyi günlük yaşamında kullanabilmelidir. Bu yüzden karar verme tekniğinde gerçek hayatta ortaya çıkan, gerçek hayatta yaşanma ihtimali olan ya da senaryo olarak oluşturulduğu için, kullanılan ilke yaşama yakınlıktır.

MURAT YAYINLARI

73. C Din kültürü dersinde “Toplumsal hayatta nezaket kurallarına uygun davranışlar sergilemeye özen gösterir.” kazanımını işleyen bir öğretmen kişisel mahremiyetin önemine değinerek bu konuda dikkat edilecek temel özellikleri gösteren bir tablo hazırlanması sürecinde anlam çözümleme tablolarından yararlanır. Çünkü anlam çözümleme tabloları, bir konuyla ilgili kavramları temel olarak tanımlayan ve ayırt edici özelliklerini gösteren iki boyutlu şemalardır. Bu sistemle birlikte öğrenciler, kavramlarla ilgili özellikleri birbirine bağlama ve kavramlar arası karşılaştırma yapma imkânı bulurlar.

74. D Dini çoğulculuk tüm dinlerin hakikat değeri ve kurtuluşu erdirmeye açısından eşit olduğunu savunur. Hatta bunu “dini çokluk” olarak adlandırıp şöyle tanımlayanlar vardır: Dinlerin doğruluk ve yanlışlıklarına bakmaksızın, dinlerin mevcut çoğunluğu kuramsal ve metinsel bir olgu olarak rasyonel gören ve yaşama haklarının kaçınılmaz olduğunu ileri süren, farklılıklarını hoş gören bir anlayıştır. “Dini çoğulculuk ilahi dinlerle ilahi olmayanları eşitler. Bunun yerine “İbrahimi” dinler ile kısmi çoğunluğu ikame etmelidir” görüşü, bir temenniden öteye gidemez. Çünkü hiçbir din diğerine doğruluk ve hakikati temsilde kendine rakip olarak görmez.

75. D Din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmeni dersinde “Sofra adabına riayet eder.” kazanımına uygun olarak helal kazanç, helal lokma gibi konulara kısaca değinmiş ve ardından akrostiş çalışması yapılmıştır. Akrostiş de kelimelerin ilk harflerinin bir şifre, kavram söz öbeği veya cümle oluşturarak biçimde alt alta sıralanmasıdır.

COPYRIGHT © MURAT YAYINLARI LTD. ŞTİ.

Deneme Sınavının her hakkı saklıdır. Hangi amaçla olursa olsun, deneme sınavlarının tamamen veya bir kısmının Murat Yayınları Ltd. Şti.'nin yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğrafının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması ya da kullanılması yasaktır. Bu yasağa uymayanlar gerekli cezai sorumluluğu ve deneme sınavlarının hazırlanmasındaki mali külfeti peşinen kabullenmiş demektir.

Öneri ve bilgi için; 0312 231 31 21
www.muratyayinlari.com
facebook.com/muratyayincilik
dizgi@muratayinlari.com